עיקרי הגבלת שימוש במזומן והסבת צ'קים פתוחים על פי החוק לצמצום השימוש במזומן, התשע"ח – 2018

(מתוך החוזר הרבעוני – רו"ח אליק גנדלמן)

החוק לצמצום השימוש במזומן, התשע"ח-2018 שאושר לאחרונה בכנסת מגביל הן מתן והן קבלת תשלומים במזומן, שימוש ב"צ'קים פתוחים" והסבת צ'קים. המגבלה חלה על תשלומים עבור מכירה/ שירות במסגרת עסקית, על מכירה/ שירות במסגרת לא עסקית, על תשלום וקבלת משכורת וכן על מתנות, תרומות והלוואות.

הגבלת שימוש במזומן והסבת צ'קים פתוחים

☜ הגדרת מזומן:

החוק מגדיר "תשלום במזומן" כך:
סכום המשולם או הניתן במזומן למעט הנמוך מבין:
1. סכום בשיעור 10% ממחיר העסקה, מתנה, תרומה או הלוואה
2. הסכום הקבוע בתוספת הראשונה לחוק, קרי

פרט 1 לתוספת הראשונה: 11 אלף ש"ח לגבי מכירה/ שירות על ידי עוסק במסגרת עסקו או משכורת
פרט 2 לתוספת הראשונה: 50 אלף ש"ח לגבי תשלום עבור מכירה/ שירות שלא מסגרת עסק, תרומה, מתנה או הלוואה.

* נקבעה תקרה נפרדת לגבי מכירה/ שירות לתייר

☜ ריכוז המגבלות:

החוק אוסר לקבל או לשלם "תשלום במזומן" כהגדרתו לעיל בנסיבות המפורטות בטבלה להלן כאשר מחיר העסקה עולה על הסכום שבפרט 1 לתוספת הראשונה (נכון להיום 11 אלף ש"ח) או על הסכום שבפרט 2 לתוספת הראשונה (נכון להיום 50 אלף ש"ח) לפי העניין.

החל מיום 1/1/2020 יש לשר האוצר סמכות להקטין את סכום פרט 1 לששת אלפים ש"ח ואת פרט 2 ל-15 אלף ש"ח (למעט תשלום עבור רכב פרטי על ידי מי שאינו עוסק).

המגבלות אינן חלות על תשלום בין קרובי משפחה (למעט משכורת). חלק מהמגבלות אינן חלות על גופים ממשלתיים ומוסדות פיננסיים.

לגבי עורך דין או רואה חשבון מדובר בקבלת תשלום במזומן במסגרת מתן "שירות עסקי" כהגדרתו בחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000.

רחוב ירמיהו 78, ירושלים 94467
טלפון: 02-5002747 פקס: 02-5002748
כתובת האתר: Rv-cpa.com

הגבלת שימוש במזומן והסכנה בצ'קים פתוחים

הסכומים בטבלה שלהלן הם באלפי ₪:

אסור לשלם	משלם עוסק, מקבל עוסק	משלם עוסק, מקבל לא עוסק	משלם לא עוסק, מקבל עוסק	משלם לא עוסק, מקבל לא עוסק	משכורת, תרומה, הלוואה	משלם תייר, מקבל עוסק	שירות עסקי על ידי עו"ד/ רו"ח
מכירה/ שירות במסגרת עסק	11		11				
מכירה שירות שלא במסגרת עסק		11		50			
משכורת, תרומה, הלוואה					11		
מכירה לתייר						55*	
מתנה				50			
אסור לקבל							
מכירה/ שירות במסגרת עסק	11		11				
מכירה שירות לא במסגרת עסק		50		50			
משכורת, תרומה, הלוואה					11		
מכירה לתייר						55*	
שירות עסקי על ידי עו"ד/ רו"ח							11/50
מתנה				50			

*פי 5 מהסכום הנקוב בפרט 1 לתוספת הראשונה, אך אם שר האוצר יקטין את סכום התוספת ראשונה – 40 אלף ש"ח.
לעניין זה עוסק הוא מי שמוכר נכס או נותן שירות במהלך עסקו לרבות מלכ"ר.

במקרים שלהלן מחיר עסקה יהיה:

במכירת כמה פריטים – מחיר כל פריט בנפרד אלא אם הם נמכרים כחבילה אחת
בשירות מתמשך – מחיר שיש לשלם מדי תקופה
בעסקת שכירות – תשלום תקופתי (אלא אם נקבע תשלום אחד אך הוא משולם לשיעורין)
אם המזומן עצמו הוא נשוא העסקה (למשל המרת מט"ח, העברה) לא יראו בסכום המזומן את מחיר העסקה

☜ הגבלת שימוש בצ'קים

במסגרת עסקו אסור לעוסק הן לתת והן לקבל "צ'ק פתוח", קרי צ'ק ללא שם מקבל או נסב. איסור זה חל על כל סוגי התשלומים ועל כל סכום : תשלום עבור עסקה, משכורת, תרומה, הלוואה או מתנה.
למי שאינו עוסק אסור לתת לעוסק במסגרת עסקו "צ'ק פתוח" על כל סכום עבור עסקה, משכורת, תרומה, הלוואה או מתנה.
אסור לתת ואסור לקבל במסגרת לא עסקית "צ'ק פתוח" בסכום שמעל חמשת אלפים ש"ח עבור עסקה, משכורת,

תרומה, הלוואה או מתנה.
אסור להסב ואסור לקבל צ'ק מוסב ללא ציון שם ות"ז המסב.
כמו כן, לבנקים ולמוסדות פיננסיים אסור לפרוע "צ'קים פתוחים" על כל סכום, צ'קים מוסבים על סכום שמעל עשרת אלפים ש"ח אם בצ'ק לא צוינו פרטי מסב ונסב או צ'ק שהוסב יותר מפעם אחת (למעט הסבה לבנק או מוסד פיננסי או הסבה בין מוסדות פיננסיים) על פי התוספת השנייה לחוק.

☜ דרישת תיעוד

עוסקים נדרשים לתעד אמצעי תשלום הן לגבי תקבול והן לגבי תשלום. רוכש זכות במקרקעין נדרש להצהיר על אמצעי תשלום.

☜ תחולה ותחילה

תחילת החוק מיום 1.1.2019, איסור פירעון "צ'קים פתוחים" וצ'קים מוסבים שאינם עומדים בדרישות התוספת השנייה – 1.7.2019. עד יום 30.9.2019 לא יוטל עיצום כספי וקנס אלא אם הפרת החוק בוצעה יותר מפעם אחת לאחר הזהרה שניתנה בגין הפרה קודמת.
במשך שלוש שנים לא יחולו איסור תשלום וקבלת תשלום במזומן אם אחד הצדדים הוא תושב "האזור" שאינו אזרח ישראל. בתקופה זו יהיה על האזרח הישראלי לדווח על מתן או על קבלת תשלום במזומן - אם מחיר העסקה עולה על 50 אלף ש"ח, על שכר עבודה, על מתנה או על הלוואה לתושב "האזור" שאינו אזרח ישראלי. לעניין זה "תשלום במזומן" הוא:
הסכום המשולם או הניתן במזומן, למעט הנמוך מבין:
1) סכום בשיעור 10% ממחיר העסקה, מתנה, תרומה או הלוואה
2) 50 אלף ש"ח

☜ עיצום כספי וקנס

עיצום כספי יחול על עוסק אשר מקבל או נותן תשלום במזומן או נתן או קיבל צ'ק או הסב צ'ק או קיבל צ'ק מוסב במסגרת עסקו בניגוד להוראות שלעיל או שלא תיעד אמצעי תשלום. אם סכום התשלום במזומן הוא עד 25 אלף ש"ח – יהיה שיעור העיצום 15%, אם סכום התשלום במזומן הוא 25-50 אלף ש"ח – שיעור העיצום יהיה 20%. שיעור עיצום למוסד פיננסי על פירעון צ'ק בסכום שמעל 50 אלף ש"ח בניגוד להוראות שלעיל – 30%. במקרה של הפרה נוספת בתוך שנתיים יתווסף לעיצום הכספי על העבירה הנוכחית הסכום ששולם בגין העבירה הקודמת. מי שאינו עוסק (לרבות תייר) ויפר את ההוראות הללו יחויב בקנס באותם שיעורים. כך לגבי עורך דין או רואה חשבון המקבל תשלום במזומן במסגרת מתן "שירות עסקי". מודגש בחוק שפיצול תשלום לצורך התחמקות מהוראות החוק יגרום לעונש מאסר של שלוש שנים.
שר האוצר הוסמך לחייב עוסקים (למעט עוסקים פטורים) להחזיק מכשירים לסליקת אמצעי תשלומים אלקטרוניים

נשמח לעמוד לשירותכם, רודניק וורצל ושות' רו"ח.
במייל: info@rv-cpa.com או בטלפון: 02-5002747